REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele
BIROURĬ de ANUNŢURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).

PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare d'.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Dumineçă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineçă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare. Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 52. Braşov, Miercurĭ 6 (19) Martie. 1902.

Nĕcazurile şcólelor nóstre.

II.

(S) Un alt mare neajuns este lipsa organisaţiei instrucţiunei poporale confesionale, care, firesce, e efluxul conducerei necorĕspunḑĕtóre.

N'avem plan de propunere bine stabilit şi desbătut într'o conferenţă compusă de cei mai destoinicĭ pedagogi ai diecesei şi cei mai bunĭ învĕţătorĭ ai ei; n'avem manuale destul de bune, deşi în acéstă privinţă s'a îmbunătăţit lucrul mult în timpul mai nou; n'avem instrucţiune scolară, de care ar avé sĕ se ţină învĕţătorii în împlinirea oficiului lor, inspectorii şcolarĭ, parochii, la supraveghiarea şi conducerea şcólei; scaunele scolastice-bisericescĭ la alegerea învĕţătorului şi la provederea aceluia cu cele de lipsă pentru el şi şcólă; protopopii la inspecţionarea şi conducerea învĕţămĕntului confesional poporal de cerc, şi în fine conducerea centrală.

Toţĭ fac, cum îi taie capul. Nicĭ o normă, nicĭ o direcţiune, nicĭ o legătură, ba nicĭ urmă de vre-o consecinţă a procederei în una séu altă causă relativă la învĕţămĕnt.

Pe învĕţătorĭ îi *„pun"* domnii protopopĭ şi vicarĭ în cele mai multe locurĭ. Sĕ nu cugete cine-va, că dintre cei cvalificaţĭ séu chiar dintre cei cu praxă şi merite adevĕrate câştigate pe terenul învĕţămĕntului poporal. Ferescă Dumneḑeu! Aceştia „sunt prea domnoşĭ, prea pretenţioşĭ şi puţin ascultătorĭ". Şi unu dintre cei mai slabi, ba şi băieţĭ şi fete absolvenţĭ de şcóle elementare figuréză ca învĕţătóre şi învĕţătorĭ, ba durere şi de aceia mulţĭ, carĭ n'au nicĭ acéstă calificaţiune. Denumirile prin ordinariat cu decret regulat pe basa alegerei întêmplate în tótă regula, au eşit din modă. Vicarii şi protopopii mai bucuroşĭ „pun" învĕţătorĭ, ér poporul este uşor câştigat pentru „punere", căcĭ cei puşĭ sunt mai „ieftinĭ" şi se pot alunga în tot anul, décă „nu se pórtă bine". Învĕţătorĭ cvalificaţĭ de abia avem icĭ-colo*), pe aceia, pe carĭ îi avem, încă îi pierdem la stat din causa lipsei de organisaţie bisericéscă-scolară satisfăcĕtóre.

Décă inspectorii şcolarĭ ai statului vĕd şi sufer aceste stărĭ nesănĕtóse în învĕţămĕntul şcolar confesional nemaghiar, fără îndoiélă, că nu o fac decât cu dorinţa ascunsă sĕ lase, prin încuibarea unor ast-fel de neajunsurĭ, sĕ se compromită esistenţa lor, ca ast-fel sĕ nu mai fie lipsă de mĕsurĭ opresive din partea guvernului.

III. Reuniunile învĕţătorescĭ, multe puţine câte le avem, lucră fără înţelegere la olaltă, fără anumită direcţiune, ba şi fără conducere destoinică. Conducerea diecesană nu le pórtă grija, nu le norméză, nu le controléză activitatea; pune dér şi pe aceste guvernul mâna, şi de un timp încóce el le îndréptă şi controléză.

Consistoriilor nu le vine nicĭ în minte a face sĕ fie legătură între reuniunile învĕţătorescĭ ale acelei diecese, ba şi între tóte reuniunile învĕţătorescĭ a celor douĕ bisericĭ române pe basa representativă. Nicĭ aceea nu o fac guvernele nóstre diecesane séu măcar canonicul şcolastic, ca sĕ conchieme cel puţin la 3—4 anĭ odată pe representanţii reuniunilor învĕţătorescĭ din diecesă la o conferinţă, ca sĕ se informeze în modul cel mai uşor şi mai sigur despre stările şcolare din diecesă şi sĕ stabiléscă mĕsurĭ pentru delăturarea relelor şi înflorirea învĕţămĕntului poporal.

In loc de informaţiunile cele mai sigure, carĭ s'ar puté câştiga dela representanţii reuniunilor învĕţătorescĭ cu graiŭ viu, guvernele diecesane séu mai bine ḑis, conducĕtorul învĕţămĕntului confesional diecesan, se informéză din raporturile cele fórte mance şi parţiale ale protopopilor şi vicarilor despre starea învĕţămĕntului poporal în diecesă. Pe lângă informarea cea mai fundamentală despre stările scolare diecesane se pierde şi efectul cel mare moral, însufleţirea şi electrisarea învĕţătorimei la muncă şi mai bună, prin aceea că nu se convócă măcar representanţii reuniuniunilor învĕţătorescĭ diecesane la conferinţe din timp în timp.

IV. Stările aceste nesănĕtóse scolastice şi bisericescĭ, adorm, amorţesc tot zelul de a jertfi pentru biserică şi şcólă atât în inteligenţa mireană cât şi în popor. Poporul începe a crede, că şcólele nóstre confesionale nu sunt de nicĭ o trébă şi nu se póte învĕţa nimic în ele, ér inteligenţa se disgustă de trebile bisericescĭ şcolare, fiind-că cum e adĭ „organisaţia" scolară bisericéscă, pe lângă cea mai bună voinţă, nu póte face aprópe nimic pentru ele.

*) Acéstă afirmare a autorului articolului de mai sus se referă îndeosebĭ la diecesa Gherlei, pe care o are mai mult în vedere. — Red.

Institutul San-Girolamo şi Muntenegru. Din *Roma* i-se anunţă lui „P. Ll.": Rĕspunsul, ce l'a dat sf. Scaun guvernului muntenegrean cu privire la plângerile ridicate în afacerea *San-Girolamo*, nu e cunoscut încă până acum în mod autentic. Telegramele, ce s'au dat în cestiunea acésta, nu derivă din Vatican, ci mai mult dela guvernul muntenegrean şi pretutindenĭ au produs impresia, ca şi când papa ar fi capitulat dinaintea Muntenegrului. Impresia acésta e *falsă* şi succesul Muntenegrului nu atinge în general sgomotul, ce s'a făcut cu el. Când în anul trecut a apărut breva papală *Slavorum gentem*, s'au ridicat din tóte părţile proteste în contra ei. Protestarea Dalmatinilor a luat caracter violent şi ambasada austro-ungară a trebuit sĕ intervină, ca sĕ abată afacerea în văgaşul cuviincios. Muntenegrenii încă s'au plâns contra numirii *gente croatica*, care eschide pe catolicii sud-slavĭ, carĭ nu sunt Croaţĭ. Tóte protestările acestea au născut în cercurile Vaticanului convingerea, că ar fi mai bine, décă prin rehabilitatea stărilor vechĭ s'ar face sfîrşit nemulţumirilor. Astfel Papa s'a decis sĕ dea institutului numirea veche de *Pro illyricis*. Punctul de vedere original al ambasadei austro-ungare a fost dela început, ca în afacerea institutului sĕ nu se făcă nicĭ o schimbare.... Titlul de *Primas Serbiae* al archiepiscopului din Antivari nu e nou, aşa-dér nicĭ acésta nu este un succes. Deja Sinodul din Trident îi dă titlul acesta, tot aşa sinodul din Vatican dela 1870. E un titlu istoric, de care nu e legată nicĭ un fel de jurisdicţiune.

Croaţii şi retragerea brevei „Croaticum". Din *Agram* se depeşéză, că o mare surprindere a produs acolo retragerea *brevei croaticum.* Ḑiarele *„Hrvatska"* şi *„Hrvtska Pravo"* atacă energic Curia romană. *„Obzor"* cere într'un prim articol întroducerea *liturgiei croate* pentru Croaţia întrégă şi înfiinţarea *bisericei naţionale.* „Obzor" încheie astfel: „Lupta în contra Romei trebue sĕ se sfîrşéscă cu victoria credinţei naţionale şi a drepturilor naţionale. Nu mai este permis sĕ fim espuşĭ la surprinderĭ, ca cea din urmă, din partea Romei. Sĕ apĕrăm solidarĭ şi energic sanctuarele nóstre naţionale şi sĕ nu desarmăm până când n'am învins".

„Óla guvernamentală". Ministrul de honvedĭ br. Geza *Fejervary* îşĭ menţine portofoliul, şi prin acésta crisa parţială, în scurt timp a doua, s'a resolvat. Cum şi în ce chip, va scii d-l Szell. Destul, că Fejervary a făcut lui Horanszky chiar şi o visită şi l'a asigurat, că vré sĕ stea to-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Impresii şi amintirĭ.

X.

Ceea-ce în alte părţĭ se ḑice „colindă", la noi se ḑice „corindă". Ómenii nu umblă aşa-dér a „colinda" ci a „corinda".

Comuna nóstră de altfel are şi alte particularităţĭ de limbă, unele proprii ale ei, orĭ cel mult usitate în câteva comune din vecinĭ, ér altele „chiorenisme".

Nu sciu de ce în Letca la cartofĭ le ḑice „cartonĭ", pe când în Lozna, de care ne desparte numai Someşul, le ḑice „ciuline", ér în alte comune „picioicĭ".

La fasole în comuna nóstră îi ḑice „mazere", ér la mămăligă în tot Chioarul îi ḑice „tocană".

D-l Weigand, pe cât sciu eu, n'a fost în Chioar, deşi pe cealaltă parte a Someşului a fost şi la o distanţă de câteva ore de noi a avut chiar onórea de a fi escortat de gendarmĭ până la Gărbău, unde după-ce s'a legitimat în faţa fisolgăbirĕului, că nu e „agitator" daco-român, a fost pus pe picior liber.

El, séu altcineva, pricepĕtor în ale limbei, ar găsi în Chioar un preţios material de exploatat.

După-ce a înserat bine, încep sĕ se audă din depărtare glasurile corindătorilor.

Incep de pe deal şi pe la órele opt sosesc şi pe la noi.

Corindele sunt în cea mai mare parte de conţinut potrivit sĕrbătorii nascerii Mântuitorului. Se găsesce însĕ câte una referitóre la patimile lui, ba chiar şi la alte subiecte, strĕine de persóna lui Christos.

Un grup de femei, cu glasurĭ alese între carĭ „Anica Coăciţa" s'a produs la ferĕstra nóstră cu o corindă, din care mi-a rĕmas tipărit în minte sfîrşitul.

. . . .
Ca slova scrisă pe ghiaţă
Décă sórele lucesce
Slova tótă se topesce,
Aşa mĕ topesc şi eu
Când gândesc la nĕmul meu.
Când gândesc şi la a mea maică
Inima din mine sacă
M'au crescut şi m'au băiat
Şi la şcólă m'au purtat,
Carte faină am învĕţat.
Fire-ai maică odihnită
In lumina raiului
In viĕţa viĕcului!

Nu sciu de unde o fi luat corinda acésta şi la ce s'o fi referind. Mi-se părea par'că au ticluit'o anume pentru mine şi o emoţie adêncă m'a cuprins.

„Anica Coăciţa" este originară din Căţicău, unde trăesce şi un număr neînsemnat de reformaţĭ. Anica „a fost" şi ea odinióră reformată.

După ce corindătorii au isprăvit cu corindatul, îşĭ esprimă urările prin cuvinte potrivite şi alese, ca de esemplu:

Auḑim îngerii cântând,
Pasĕrile ciripind,
Veste bună aducĕnd,
La tot neamul dinpreună,
— Câţĭ sunteţĭ de limba nóstră —
Faceţĭ bine şi iertaţĭ,
Cuvêntul nu ni-l imputaţĭ
Că-avem un cuvênt frumos,
Dela nascerea lui Christos.

Séu:

Stéua învierii lui Christos,
A rĕsărit frumos,
Stéua lucesce
Şi mărturisesce
Luând pildă din sînul lui Achim,
Că nimenea nu póte sĕ nască
— Fată curată —
Cum a născut Maica sfântă,
Pe Christos.

După acésta gazda de casă îi poftesce pe corindătorĭ în casă şi îi dă fiecăruia câte un colac.

Eşind din casă, corindătorii rostesc ér fel de fel de urărĭ.

Mi-am notat câte-va şi le reproduc aicĭ:

Câţĭ cărbunĭ în vatră
Atâţia boi în poiată

Câţĭ cucurijorĭ
Atâţia peţitorĭ
(Unde sunt fete în casă).

Câte petri în rîu
Atâtea stogurĭ de grâu

Câte paie (şindile) pe casă,
Atâtea băncuţe pe masă.

Câţĭ copii înţunghieţ
Atâţia porcĭ în coteţ. etc.

Intre corindătorĭ vĕd mulţĭ, pe carĭ nu-i vĕḑusem de un sfert de secol, ér alţii flăcăĭ, pe carĭ îi recunosceam ai cui sunt, fiind-că sĕmănau tare cu părinţii lor. Étă şi Iosif Precup al lui Dumitru, şi Vasile Pop al lui Gheorghe al birăului şi Ioan Precup al Iovului, pe carĭ eu i-am

tuşi la o masă cu el şi adversarii şi-au dat mâna, cum obicînuesc a face cavalerii după duel. Se pare însĕ, că rănitul nu e Fejerváry. Una din foile budapestane scie sĕ spună următórele:

Fejerváry a căutat ocasia, de a espune monarchului tóte esceptiunile şi gravamenele, carĭ, după el, caracteriséză regimul-Szell şi carĭ îĭ fac imposibil de a mai conlucra şi a fi părtaş la rĕspundere cu Coloman Szell. Şi décă cu tóte acestea monarchul l'a înduplecat sĕ nu demisioneze, nimenĭ nu va puté ḑice, că prin acésta s'a consolidat posiţia ministrului preşedinte. Décă lui Szell i-ar fi succes sĕ combată la locul competent afirmările lui Fejervary, s'ar fi liberat îndată de el...

Astfel óla guvernamentală a căpĕtat o mare crepătură şi s'a spart aprópe. Au legat'o acuma cu sîrmă, dér curge totuşĭ. Nicĭ-odată ea nu va mai fi întrégă... Adevĕrul iese acuma la ivélă: dintre 10 miniştrii o parte ţin cu Szell, altă parte cu Fejervary. Cam tot aşa se întâmplase înainte de căderea lui Banffy. De atuncĭ şi până acum în cabinet au fost şi sunt douĕ grupărĭ, ale căror animosităţĭ au isbucnit în conflicte pasionate: dovadă retragerea lui Hegedüs şi crisa, ce era s'o provóce Fejerváry. Tot aşa şi în partidul guvernamental.

Memorandul episcopatului gr. or. român.

(Urmare.)

Pe basa acestui decret graţios biserica episcopéscă din Sibiiu, complectată cu eparchiile gr.-or. române separatisate, a fost ridicată la metropolie de sinestătătóre şi de egal drept („coordinierte“) cu cea sêrbéscă şi totodată s'a decretat în principiu şi în general împărţirea equitabilă a comunelor, resp. a bisericelor comune şi a mănăstirilor, ér congresul bisericesc sêrb a fost îndrumat sĕ caute a ajunge la învoélă şi în obiectul acesta. („Bezüglich jenes Antheiles, welcher von dem den Dioecesen der Karloviezer Metropolie in Ungarn, Croatien Slavonien, mit Imbegriff der Militärgrenzer gemeinsamen Vermögen den aus dem Verbande dieser Metropolie ausgeschiedenen rumänischen Sprengeln zu Gute kommen soll, ferner bezüglich der in den Banater Dioecesen inmitten einer rumänischen Bevölkerung gelegenen Klöster haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit weiteren Allerhöchsten Entschliessungen vom 24 December 1864. anzuordnen geruht, dass im Nationalcongresse ein Übereinkommen zu vereinbaren getrachtet werden solle.“)

Principiul acesta mai târdiu a primit întrupare şi pe cale legislativă, decretându-se în art. de lege IX din anul 1868 (§. 2,) că Metropolia înfiinţată pe séma Românilor, de sinestătătóre, „a szerbekével egyenjogu“ (egalîndreptăţită cu a Sêrbilor) se inarticuléză în lege şi că dispositiunile art. de lege X din 1792 se estind şi asupra ei.

Îndrumării Preaînalte amintite mai sus Congresul bisericesc sêrb de pe atuncĭ în parte a şi satisfăcut, întru-cât amĕsurat îndrumării Preaînalte adresate baronului Iosif Philippovich, esmis tot atuncĭ comisariu guvernial, a constituit „comisiunea mixtă“ congresuală, care în anul 1871 a elaborat apoi principiile fundamentale şi normele, carĭ aveau sĕ servéscă drept cinosură la împărţirea în douĕ a aşa numitelor „comune mixte“ şi la împărţirea prietinéscă, pe calea învoielii, a averii bisericescĭ foste până atuncĭ comune; acest pact („Vereinbarung“) obţinĕnd Preînalta aprobare a M. Vóstre, a fost şi pus în lucrare şi cu ajutoriul aceluia despărţirea hierarchică şi împărţirea averii a fost dusă în deplinire cu succes în numeróse comune bisericescĭ mixte.

Între averile, carĭ până la anul 1868 formau proprietatea bisericeĭ gr.-or. unitare, indivizibile, ocupă loc de frunte instituţiunile acelea cu misiunea sfântă, cunoscute sub numirea de „mănăstirĭ“ séu „claustre.“

Înfiinţarea acestor mănăstirĭ în patria nóstră datéză din timpurĭ străvechi, se pare însĕ sigur, că ele au fost înfiinţate în timpul dintre secolii XI — XVI, din zelul religios al poporaţiunii române, care pe atuncĭ locuia deja în masse aicĭ, şi din al creştinilor ortodoxi de altă origine, pentru trebuinţele poporului creştin ortodox din împrejurimĭ; drept fapt neîndoios şi de însemnătate decisivă amintim însĕ, că mănăstirile aflătóre acum pe teritoriul fostului banat timişan esistau deja înainte de ce Sêrbii ar fi imigrat în patria nóstră în masse mai marĭ şi şi-ar fi înfiinţat hierarchia; dér' în tocmai ca mai de mult, tóte fundaţiunile de acest feliu au fost făcute pe séma bisericei ortodoxe şi a poporului ortodox din împrejurimĭ, fără nicĭ o considerare la naţionalitate.

Aceste mănăstirĭ avĕnd misiune pur religiósă, culturală-creştină şi de binefacere, nimic nu alteréză în cestiune împrejurarea, că mai târdiu şi în aceste mănăstirĭ s'a împămêntenit mai ales limba slavonă vechiă, drept limbă bisericéscă generală.

În interesul fidediginităţii istorice trebue sĕ mai amintim şi faptul, că în unele mănăstirĭ aflătóre pe teritoriu locuit de Românĭ — deosebĭ în mănăstirea Mesiciului, Bezdinului, şi în altele, şi în trecut erau aplicaţĭ preoţĭ românĭ, carĭ îndepliniau şi funcţiunile preoţescĭ pentru poporaţia din jur.

Referitor la literile fundaţionale ale mănăstirilor observăm că întru dovedirea aserţiunilor nóstre nu ne putem provoca la acelea nicĭ noi, nicĭ Sêrbii; — căcĭ pe timpul împĕratului de fericită memorie Iosif II. (în 1784) egumenii mănăstirilor provocaţĭ sĕ justifice fundarea şi memoria acelora (conform mărturieĭ rapórtelor lor aflătóre în archivul ţĕrii) au raportat, că nu au nicĭ un document referitor la acésta, de óre-ce acelea pe timpul cuceririlor turcescĭ s'au perdut şi s'au pră-pădit.

Din acestaşĭ motiv congresul sêrbesc din anul 1791, ţinut în Temişóra, în punctele gravaminale subşternute Înaltului Tron se plânge şi că referitor la sfintele mănăstirĭ nu dispune de nicĭ un document şi astfel ne-avĕnd cu ce-şĭ legitima posedarea îndreptăţită, se rógă sĕ li-se estradee documente. Acésta nemotivată cerere a rĕmas însĕ fără resultat şi atuncĭ, căcĭ înţelepţii antecesorĭ ai M. Vóstre n'au fost aplecaţĭ sĕ dea asemenea documente.

În urmarea despărţirii în douĕ a hierarchiei, în 1864 şi în anii următorĭ a devenit actuală împărţirea averilor bisericescĭ, cum şi a acestor mănăstirĭ, carĭ necontenit au fost în posesiunea comună a bisericei gr.-or. unitare şi a poporului, ér în 1691 în înţelesul provocatei diplome a regelui nostru de pie memorie Leopold I numai interimal au fost date în administrarea patriarchilor, fără-ca, fie patriarchii, fie biserica sêrbéscă, sĕ fi obţinut drept de proprietate asupra acestor mănăstirĭ; — dér' o astfel de intenţiune nicĭ n'a esistat nicĭcând.

Acéstă interimalitate resultă mai pre sus de orĭ-ce îndoélă din provocata diplomă leopoldină, şi respective din textul ediţiunei nouĕ a aceleia (20 August 1691) făcută de Curia reg. ung., în care s'a decretat, că: „Vom îngriji şi pentru a induce pe poporul servian în locuinţele lui de mai nainte.“ Din acésta urméză, că înainte de reîntórcerea Sêrbilor mănăstirile erau în esclusiva proprietate a celorlalte popórĕ ortodoxe.

În 1864 de-asemenea numai interimal au fost lăsate aceste bisericĭ şi mănăstirĭ sub jurisdicţiunea bisericéscă sêrbă de până atuncĭ, decretându-se în mai sus provocatul rescript Preînalt de dato 29 Decembre 1864 Nr. 8642, I., că: „Bis zur förmlichen Übergabe der rumänischen Pfarrgemeinden in den gr. or. Diöcesen von Temesvár und Verschetz an din rumänische Metropolie, beziehungsweise an die betreffenden Bischöfe haben dieselben unter der bisherigen kirchlichen Leitung zu verbleiben und dieser gegenüber alle Obliegenheiten wie bisher zu erfüllen.“

(Va urma).

„Evoluţiunea“.

„In lume totul e supus evoluţiunei“ — aşa scrie fóia dela Arad aprópe în fiecare numĕr al sĕu.

Un cetitor de ai noştri ne rógă sĕ-i dăm óre-carĭ esplicărĭ asupra acestui cuvênt.

„Trebue sĕ fie un cuvênt magic cuvêntul acesta „evoluţiune“, deóre-ce îl vĕd citat aprópe dilnic în fóia dela Arad drept remediu şi justificare tuturor procedeurilor, carĭ fiind nouĕ, neconforme cu trecutul nostru şi iniţiate de ómenĭ, ce nu inspiră încredere, nu pot sĕ pĕtrundă la inima Românului.

„Mĕ rog, spuneţi-mĭ, ce-i aceea „evoluţiune“, căcĭ cu mintea mea rustică, după cât am meditat asupra acestui cuvênt, am ajuns la o conclusie curiósă de tot. Mi-am adus aminte anume de un proverb românesc: *„S'a suit scrófa 'n copac“*, şi am ḑis aşa: Este sciut, că scrófele nu se suie în copacĭ; de unde a luat aşa-dér înţelepciunea poporului nostru un asemenea proverb?

„Fórte bine, mi-am rĕspuns pe urmă tot eu. Nu s'a suit erĭ, nu s'a suit alaltăerĭ, de unde sciu eu însĕ, că nu se va sui astădĭ, căcĭ „în lume totul e supus evoluţiunei“. Ĕtă decĭ, că prin formula magică dela Arad se găsesce esplicare şi pentru lucrurĭ, la aparenţă imposibile şi absurde!

„Ceea-ce însĕ mi-am formulat în capul meu, póte nu este definiţiunea esactă a lucrului, de aceea îmĭ repet întrebarea: ce e „evoluţiunea?“...

* * *

Spre satisfacerea cetitorului nostru, ne vom încerca după modestele nóstre cunoscinţe, a arăta, ce e a-se înţelege sub evoluţiune:

Orĭ cine va fi învĕţat atâta latinéscă, ca sĕ pótă consulta un dicţionar, va fi sciind, că cuvêntul *„evolutio“* la latinĭ însĕmna desfăşurarea unui sul de carte, cum erau pe vremea aceea cărţile în sulurĭ (volumen), ér Cicerone intrebuinţéză cuvêntul *evolutio* (poëtarum) pentru a esprima noţiunea cetirei.

Participiul *evolutus* la Tacit însemnéză: „lipsit“ „despoiat“ d. e. *„Evolutus patria rebusque summis“*.

Nu este aşa-dér legătură strînsă între ceea-ce se înţelegea la străbunii noştri sub *„evolutio“*, şi între ceea-ce înţelegem séu *nu* înţelegem noi.

Cuvêntul *„evoluţiune“* a venit la noi din România. El era întrebuinţat de toţĭ Jidovii, carĭ luaseră asupra lor sarcina de-a întroduce în ţéra românéscă „socialismul“. In tóte gazetele, pe unde se pripăşise câte un Jidov, şi în tóte liceele, unde elevii precocĭ începuseră a auḑi vorbindu-se de „capitalul“ jupânului Marx, de valóre şi plus valóre şi de alte mirodenii socialiste, — cuvêntul evoluţie era în mare onóre. Firesce, că „evoluţia“ s'a transplantat şi pe terenul politic şi a devenit un obiceiŭ aprópe ḑilnic de-a „evolua“ dintr'un partid în altul, dela o convingere la alta.

La noi, neputĕnd prinde înţelesul socialist al cuvêntului, el s'a încetăţenit numai în obiceiurile unor ómenĭ fără convingerĭ tarĭ şi lipsiţĭ de sacrul foc al luptătorului desinteresat, ómenĭ de ocasiune, gata a profita pentru persóna lor de orĭ ce „evoluţie“. Pentru prima óră vĕdurăm pe aceştĭ ómenĭ „evoluând“ în stil mai mare înaintea publicului nostru naţional la conferenţa din Ianuarie 1892, când s'a făcut marea „evoluţiune“ în cestiunea memorandului.

Toţĭ cei ce au luat parte şi s'au informat despre decursul acelei conferenţe, cunosc în ce a culminat „evoluţia“. Ea s'a consumat cu ocasiunea desbaterei proiectului de resoluţiune a conferenţei, când matadorii grupului „vechilor tribuniştĭ“, ale căror rĕmăşiţe „evoluéză aḑĭ“ pe la Arad, făcură o întorsătură, care avù efectul, ca mai mult de jumĕtate din delegaţii acelei conferenţe sĕ rĕmână cu gurile căscate de surprindere. Intorsătura a fost, că dintr'odată acel bărbat distins şi meritat, care propusese resoluţiunea, fù acoperit cu elogiurĭ estra-ordinare de către acei matadorĭ şi de către oratorul general al lor, şi a fost serbătorit cu „evoluţiunĭ“ de frase bombastice, ca „bărbatul providenţial al naţiunei“, pentru-ca tot în puterea „evoluţiunei“ magice în ḑiua următóre sĕ fie declarat de aceiaşĭ matadorĭ drept „om influinţat de curente strĕine, anti-române“, fiind-că într'un punct al resoluţiei sale nu armonia cu scurtele lor vederĭ.

* * *

„Volvo“ însemnéză a învîrti, a roti, a rostogoli, a da de-a berbeleacu, ér „evolvo“ a scóte ceva la ivélă prin învîrtire, rotire, rostogolire, în fine schimbare.

„In lume totul e supus evoluţiunei“, ḑicea Marx şi Engels, va sĕ ḑică schimbării, prin urmare toţĭ Jidovii din ţéra românéscă, carĭ aḑĭ n'au drepturĭ politice, mâne poimâne, în urma „evoluţiunei“, vor ajunge stăpânĭ pe acea ţéră, — îşĭ ḑiceau ei.

Nu Marx şi Engels au inventat însĕ cuvêntul şi noţiunea evoluţiei. ci altul mai mare, decât ei. A inventat-o *Hegel*, cu care se începe modul de cugetare *dialectic* (dialektische Denkweise) în oposiţie cu vechea filosofie, numită de Engels modul de cugetare *metafisic* (Metaphysische Denkweise).

Evoluţia este un corolar al *concepţiei materialiste a istoriei*, care susţine, că istoria omenimei, cu tóte fenomenele sale *politice*, religióse, juridice, nu este decât un mare proces de desvoltare, în care nimic nu este durabil, neschimbător, afară de-o ivire şi dispariţie, ce se face după anumite legĭ, şi că orĭ-ce progres reiese numai din contrastele economice şi din luptele de clase, ce isvoresc din aceste contraste.

Idea lui Hegel a popularisat-o aşa-dér Marx şi Engels, ér la noi vedem, că o populariséza ómenĭ, carĭ se pare, că puţin o pricep.

Vom reveni însĕ pentru a arăta, cum e de a-se înţelege formula, că „în lume totul e supus evoluţiunei“.

Oniţă.

ţinut în braţe la sfântul botez. Astăḑĭ sunt feciorĭ, care umblă la danţ, ér mâne poimâne vor fi „luaţĭ în cătane“, că-s voinicĭ şi frumoşĭ.

Tot satul a defilat în nóptea aceea pe dinaintea mea. Cu toţĭ am schimbat câte-o vorbă, cu toţĭ am dat mâna şi eram stăpânit de-o fericire ceréscă.

Nu dormisem deja douĕ nopţĭ, dér în nóptea de Crăciun nu se cade a dormi.

— Aşa a lăsat Dumneḑeu, ca în nóptea acésta nimenĭ sĕ nu dórmă, ḑiceau ómenii, şi umblau bălăcind prin noroiŭ şi lapoviţă, dela casă la casă, corindând şi urând pe la ferestrile ómenilor cu espresiunea unei supreme fericirĭ pe faţă.

Nóptea de Crăciun!
Florile d'albe!

Femeile îmbrăcate cu „gubiţe copóse“, bărbaţii cu suman séu gubă de colóre albă şi cu ciórecĭ, totul făcut de mâna femeilor.

Aceştia sunt depositarii comórei neamului românesc. Aceştia ne păstréză limba, aceştia ne păstréză legea. Aceştĭ analfabeţĭ, în simplicitatea lor, în corindele lor şi în doinele şi horele lor, în chiuiturile lor fac se vieze limbă, datinĭ şi moravurĭ românescĭ pe aceste plaiurĭ.

Fericit e ce-l ce-i mai póte înţelege şi-i póte iubi şi se póte coborî la dênşii, séu mai bine se póte înălţa, din mocirla, în care l'a aruncat o spoială de civilisaţie, sĕ se inspire dela dênşii.

Aicĭ „evoluţia“ atât de mult trîmbiţată de nisce găgăuţĭ, ca o muşama, care sĕ le acopere şi justifice tóte săriturile, ce le fac pe socotéla acestui popor, — îşĭ face cursul sĕu natural şi lent.

Când plecasem dela Braşov, îmĭ spunea cine-va, că de geaba mĕ duc acasă cu speranţa, că voiŭ auḑi corinde. Corindele — ḑicea el — au fost interḑise din motive poliţienescĭ.

Mi-a căḑut o piatră de pe inimă, când m'am convins, că nu e adevĕrat.

Strĕinii pot sĕ-şĭ serbeze nascerea Mântuitorului cu pom de Crăciun, ale cărui crengĭ sĕ fie pline de zaharicale şi lumînărĭ şi alte podóbe; le respectez obiceiul, dér a Românului e poesia corindei şi colacul şi

Florile d'albe!

Delaletca.

Contemplaţiunĭ.

(Din incidentul unei aniversărĭ.)

— Fine. —

Dreptul universal de alegere, precum ḍice ministru-preşedinte, ar fi periculos pentru Maghiarĭ. O mulţime de Maghiarĭ trebue dér sĕ rĕmână fără drept de alegere, ca nu cum-va sĕ aibă acest drept şi Nemaghiarii.

Un notarĕş, un jude nu-şĭ póte alege nicĭ Maghiarul, décă nu vré solgăbirĕul. Apoi dreptul de întrunirĭ, de adunărĭ, atérnă dela plăcerea autorităţilor; virilismul şi alte multe mĕsurĭ poliţiale, sub carĭ geme şi Maghiarul, scurtéză libertatea lui cea mare. Dreptate i-se face, când dreptăţii lui nu-i stau în potrivă dreptăţĭ de ale celor mai marĭ şi puternicĭ.

Egalitatea şi frăţietatea esistă numai la alegerĭ şi în — ceriŭ, după mórte.

D'apoi noi, Nemaghiarii, ce sĕ ḍicem? Nouĕ ni-se spune în dietă, în auḍul ţĕrii şi lumii între aplausele representanţilor „poporului“, adecă a făcĕtorilor de „libertate“, „egalitate“, „frăţietate“ şi „dreptate“, *că nu ne este iertat sĕ ne manifestăm, sĕ ne arătăm, sĕ ne validităm* ca naţiune, aşa, cum ne-a creat Dumneḍeu, cu limba, datinile şi simţĕmintele nóstre, ci că libertatea nóstră stă într'aceea, că suntem datorĭ a ne desbrăca firea şi simţĕmintele şi a-ne face Ungurĭ, alt-cum suntem trădătorĭ de patrie. A vóstră libertate stă dér într'aceea, că trebue sĕ ne jertfim de vii molochului maghiarisării.

Dreptatea, egalitatea şi frăţietatea faţă de noi Nemaghiarii, stă într'aceea, că nicĭ legile sancţionate nu se esecută, décă noi nu vom renunţa de bună voie la drepturile şi eventualele favorurĭ cuprinse în ele pentru noi. Adecă: *séu noi sĕ renunţăm la ele din „patriotism“, séu nu se esecută.*

Ce serbéză dér Maghiarii în 15 Martie?

Idealurile marĭ, inventate alt-cum de mult mai înainte de Francesĭ şi numai repetate de entusiaştii din 48, s'au prefăcut în trecut pentru ţéra nóstră în sânge, cenuşă şi doliu, după aceea în absolutism, ér aḍi în stat poliţial. Nu s'a realisat şi nu se realiséză nicĭ pentru noi, nicĭ pentru ei nimica din ele, n'au fost déră nicĭodată şi nu sunt nicĭ aḍĭ *fapte*.

Serbéză dór, că le doresc şi că se vor realisa în viitor?!

Nu se vede acésta din faptele şi tótă purtarea lor. Chiar 48-ştii, iniţiatorii şi susţinĕtorii acestor sĕrbărĭ, sunt cei carĭ mai aprig strigă după legĭ şi mĕsurĭ poliţienescĭ în contra libertăţii cetăţenilor nemaghiarĭ din ţéră; ei manifestă cea mai mare ostilitate faţă de tot, ce nu e maghiar, şi voiesc a terorisa libertatea vorbirei chiar şi în dietă, décă de aceea se folosesc representanţii nemaghiarĭ.

Ḍiua de 15 Martie ar trebui sĕ o serbeze Maghiarii dér în doliu, cu mare jale — şi atuncĭ am asista şi noi Nemaghiarii, — vĕḍĕnd, cum s'au întêmplat în trecut şi se fac şi aḍi, cu contribuirea şi la reclamarea lor proprie, tóte, ca din idealurile acelei mărețe ḍile sĕ nu se realiseze în vecĭ nimica.

Veridicus.

SCIRILE ḌILEI.

— 5 (18) Martie.

I. P. S. Sa metropolitul Ioan Meţianu s'a reîntors erĭ dela Budapesta la Sibiiu.

Adunare de femei. Intre diferitele întrunirĭ electorale ţinute ḍilele acestea în Viena în vederea alegerilor, ce s'au sĕvîrşit erĭ în Viena, merită a fi relevată *adunarea de femei* ţinută la 13 Martie în sala Domansky (Prater) sub preşedinţa Dómnei Iunghofer. După preşedintă a luat cuvêntul d-na Ruzizke, care a invitat pe miile de femei, ce erau acolo adunate, de-a agita din tótă inima pentru *candidaţi antisemiţi* şi de-a duce la isbêndă causa creştină. Au luat cuvêntul şi primarul Dr. Lueger, precum şi consilierul Oppenberger. — Femeile creştine din Viena, constituite în alianţă, sunt cele mai entusiaste aderente ale partidului social-creştin.

Un nou ḍiar independist. Ḍilele acestea a apărut în Budapesta un nou ḍiar independist cu numele *„Független Magyarország“* (Ungaria independentă). Redactorul responsabil Martin Dienes accentuéză în articolul de program necesitatea unei armate proprii naţionale, finanţe independente, afacerĭ esterne independente, instrucţie publică cu adevĕrat naţională. Organul independist va lupta contra reacţiunei şi pentru independenţa desĕvîrşită a Ungariei de Austria.

Fete demonstrante. Elevele şcólei catolice din Cluşiŭ au pus la cale o demonstraţiune în ḍiua de 15 Martie. In acéstă ḍi fiind adecă sĕrbătóre naţională, nicĭ decum nu le întra în cap, cum sĕ vină ele la şcólă? Micile „patriote“ au îngrămădit scaunele în jurul catedrei şi una din ele a scris pe tablă; *„Astăḍi e 15 Martie — sĕrbătóre naţională. — Nu ţinem şcólă“.* — Profesóra întrând în clasă a dat elevelor un avertisment, însĕ le-a dat tot-odată şi drumul sĕ mérgă acasă.

Delapidare de 60.000 corónе. Cassierul societăţiĭ de credit şi economii din cartierul III din Budapesta a delapidat 60.000 coróne. Comptabilul prim a dispărut. Directorul Augstein s'a împuşcat. In faţa localului s'a adunat o mare mulţime, pe care poliţia abia a putut'o împrăscia.

Banĭ unguresci pentru cultura maghiară în România. In *Brăila* (România) se află o şcólă maghiară întreţinută de biserica ev. reformată de acolo. Preotul acelei bisericĭ a făcut un apel pentru sprijinirea şcólei prin contribuirĭ. La apelul acesta au rĕspuns până acum: Coloman Szell (ministru-preşedinte) cu 40 cor., fostul ministru Hegedüs cu 30 cor., ministrul Daranyi cu 10 cor., mai mulţĭ privaţĭ din Budapesta şi din provincie, camera advocaţială din Budapesta cu 50 cor. ş. a. — Cetitorul sĕ-şĭ facă conclusiunile.

Cutremur de pămênt. In comuna Angyalos din Sĕcuime s'a simţit ḍilele trecute un mic cutremur de pămênt, care a durat douĕ secunde. Mobilele şi obiectele de pe păreţĭ se mişcau sgomotos. Pagube nu s'au întêmplat.

Bibliotecile din Ungaria. Cea mai bogată bibliotecă este în Ungaria biblioteca museului naţional, care numĕră peste 700.000 volume (în mare parte exemplare obligatóre dela tipografii), biblioteca universităţii din Budapesta 271.060 v., a universităţii din Cluşiŭ 185,000, Academia 180.242, biblioteca primaţială din Strigon 105.932, a benedictinilor din Muntele Panoniei 133.355, a museului din Sibiiu 100.820. — Cea mai veche bibliotecă este a Benedictinilor, întemeiată la 1001.

Lumină electrică. Oraşele Cluşiŭ, Deşiŭ şi Gherla se ocupă cu planul introducerei luminei electrice în regie proprie. Acelaşi lucru îl auḍim şi din Blaşiŭ. Lumina electrică ar costa jumĕtate cât costă actualul ecleraj.

„Jidovul rĕtăcitor“. Se scrie din Buenos-Ayres: „Din Rosario se raportéză, că acolo s'a ivit un jidov, venind din China, cu numele Iosee Marcos Levy, care ḍice, că este delegat ebreu, venit cu misiune secretă la coreligionarii sĕi. Cu tóte că este orb, el a călĕtorit tótă lumea, fără sĕ fi fost întovărăşit de cine-va, vorbesce 12 limbĭ şi spune, că pretutindenea, pe unde a fost, a fost primit în audienţă de monarchĭ. Scopul principal al jidovului pare a fi cumpĕrarea vechei Judee, cu scop de a colonisa acolo pe toţĭ Jidovii şi de a forma acolo o naţiune puternică“.

Turburările studenţescĭ din Rusia. După-cum se anunţă din Petersburg, marele duce *Sergius* şi ministrul rusesc de interne au propus, ca din 500 studenţĭ, carĭ au participat la turburările din urmă, 15 sĕ fie deportaţĭ la Siberia, ér restul sĕ fie espulsaţĭ din Moscva.

Copii duelgii. Intr'un orăşel din Galiţia doi băeţĭ din cl. II gimnasială au duelat cu pistóle. Causa? — Amorul. Amêndoi băeţii „iubiau“ aceeaşĭ fată. Unul din duelanţĭ fù grav rănit.

Omul din vizuină. Intr'o peşteră din pădurea de lângă comuna Dobriş (Boemia) gendarmeria a descoperit ḍilele acestea pe zidarul Iosif Kofron, care din causa unor certe. ce le avuse cu tatăl sĕu, s'a retras în pădure şi trăia acolo numai din rădĕcinĭ.

Procurarea de sare industrială. Ministrul de finanţe r. u. a dat o circulară cătră direcţiunile financiare, din care estragem următórele: 1) Petiţiile adresate pentru obţinerea de sare industrială sunt a-se resolvi cu mare urgenţă, ér dela aceia, carĭ îşĭ adreséză petiţiile prin agentura auxiliară a rĕmăşiţelor de sare r. u. nu se mai cere cauţie; 2) Pentru dovedirea cantităţii, de care are cine-va trebuinţă, nu se cere certificat dela camera de comerciŭ, decât pentru prima-óră, ér de aci apoi tot din trei în trei anĭ; 3) La o cantitate, care nu întrece 5 m. metrice de sare denaturată industrială — nu se cere păstrarea ei într'un local separat; 4) Sarea industrială întrebuinţată la industria curăţirei de intestine, la dorinţa celor în drept se denaturéză orĭ cu $1\frac{1}{2}\%$ soda, orĭ cu 10% salitru pe cale uscată.

Anunţ teatral. D-l director *Leo Bauer* face cunoscut publicului amator de teatru, că Sâmbătă în 22 Martie st. n. va începe cu drama *„Alt Heidelberg“* de W. Meyer-Förster, ca novitate, un ciclu de şése representaţiunĭ teatrale. Tot de-odată anunţă c'a angajat pentru patru serĭ pe d-l *Albert Heine* dela teatrul curţi din Viena credênd ast-fel sĕ atragă bunăvoinţa publicului braşovén.

Bucurescĭ, 1 Martie v. 1902.

In séra ḍilei de 20 Februarie v. a avut loc un splendid bal, dat de Societatea studenţilor în sciinţe de stat, în sala Edison. Lume a fost multă, dér şi alésă. Bucurescenii în adevĕr culţĭ şi-au dat întâlnire la acest bal. Printre visitatorĭ am putut remarca pe gentilele domnişóre: Pardos în alb, Valerian, Petrescu, Economu Georgian în alb; Georgescu, Mihăilescu, Stoianovicĭ, Danescu, Milona şi Smara; pe d-nele Emil Petrescu, Andronescu îmbrăcat. în negru, Sachelarie în negru, Stefanovicĭ în negru, d-na Elisa Bejiu în pro princes alb, fam. Grecescu în alb, Nicolescu, Roman, Graur, Băluţă, Mihăilescu, Bojiu, Petrescu, Georgescu, în Jeanne et Blanc. Printre d-nĭ am remarcat pe d-nii Emil Petrescu, Mişu Cantuniari, Ştefănescu, Căpitan Popovicĭ, Sub-locot. Palada, Mihăescu, Andronescu, I. Grecescu, I. Bejiu, V. Niculescu, I. Roman, N. Graur, Bârsan, Brăiloiu, Sub-locot. Adamovicĭ, Andreescu, Constantinescu.

Comitetul societăţii Studenţilor în sciinţe de stat era compus din d-nii Sachelariu, Dimitriu, Paraschivescu, Căpit. Duţescu, Căpit. Ştefanovicĭ, P. Georgian, Gheorghiu, Matei, Arsenescu.

Delegaţĭ au fost: dela uniunea studenţéscă, dela studenţi în farmacie, dela studenţiĭ în litere, dela şcóla de podurĭ şi şosele etc.

D-l Mateescu, student la şcóla de podurĭ şi şosele, a fost aplaudat de tot publicul de buna pricepere. ce a avut'o în conducerea dansului şi cotilionului până la sfirşit. Dér ar trebui sĕ înşir tóte numele gingaşelor d-ne, d-şóre şi d-nĭ, care ne-au fermecat privirea la acest bal, décă spaţiul unei informaţiunĭ ni-ar permite.

La óra 12 s'a dat un banchet în onórea d-lui şi d-nei Emil Petrescu sub al cărui patronagiu a fost balul. S'au ridicat într'una toasturĭ; cel dintâiŭ a ridicat d-l Andronescu secretarul şcólei, arătând mulţumirĭ d-lui prefect de bunăvoinţa, ce a avut a da concursul acesta societăţiĭ, — la care a rĕspuns d-l Emil Petrescu. Au ridicat toaste d-nii Sachelarie, Paraschivescu, Dumitriu, Georgian, Arsenescu, Matei, delegaţiĭ dela celelalte societăţĭ studenţescĭ, asemenea au ridicat toaste d-nu Mateescu student la podurĭ şi şosele, după care s'a declarat închiderea toastelor.

Dela banchet d-nu prefect a fost învitat de d-nu Bejiu şi Nicolescu, marĭ proprietarĭ, la şampanie. La ora 3 a început cotilionul, care a fost de un gust select şi de o veselie neîntreruptă.

Balul a durat până la órele $5\frac{1}{2}$ diminéţa, când gingaşul stol de d-ne, d-şóre şi d-nĭ au sburat pe la căminele lor.

Mulţămită publică.

Curatoratul bisericei gr. cat. din Cluşiŭ şi pe calea acésta esprimă sinceră mulţămită bravilor tinerĭ universitarĭ românĭ, carĭ în scopul augmentării fondului pentru edificarea nouei bisericĭ, au aranjat serata dansantă din 6 l. c. a. c., şi lăudându-le interesul şi dragostea, ce o au pentru causele marĭ, constată primirea sumei de 378 cor. 70 fil. dela cassarul seratei, d-l Ales. C. Pteancu.

Cluşiŭ, din şedinţa curatoratului, ţinută în 13 Martie 1902.

Stefan Roşian, preşedinte. *Iacob Mureşian*, notar.

Literatură.

A apărut Nr. 1 şi 2 din *Archiva*, organul Societăţii sciinţifice şi literare din Iaşĭ. Anul XIII. Director A. D. Xenopol. In fruntea numĕrului se publică *„Ultima raḍă din viéţa lui Eminescu“*, de *Riria*; Prigonire, Ochii, Valul, Rĕcórea, poesii de Rama; Amintirĭ din călĕtorie, de C. Hogaş; Ḍi de iérnă, In faţa Acropolei, poesii de N. Bosnief-Paraschivescu; Sofia Hrisoscoleo de Emilgar, Apus de sóre (poesie) de Ecaterina Pitiş, Dărĭ de sémă, Documente, Notiţe.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 17 Martie. In şedinţa de aḍi a dietei s'a încheiat desbaterea budgetului ministeriului de agricultură. Ministrul *Darányi* a rĕspuns printr'un lung discurs vorbitorilor din oposiţie — *Györffy* s'a ocupat cu Sĕcuii. — Dr. N *Şerban* a protestat contra învinuirilor de nepatriotism aduse Românilor şi, ca rĕspuns baronului Feilitzsch, ḍise că Românii din Munţĭ nu nutresc sentimente de ură faţă de Maghiarĭ. Declară, că învinuirile, ce s'au dus în potriva tinerimei române universitare din Budapesta sunt lipsite de orĭ-ce basă Românii nu fac intrigĭ contra Maghiarilor.

Haga, 17 Martie. *Fischer*, conducĕtorul misiunei bure, va avé aḍĭ o consfătuire cu ministru-preşedinte *Kuyper*.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.90
Renta de coróne ung. 4%	97 55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurî rurale ungare 4%	97.—
Bonurî rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	198.—
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	166.—
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de aur austr.	120.85
Losurî din 1860.	153.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 28
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	706.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	692.25
Napoleondorî	19.11
Mărcî imperiale germane	117.32½
London vista	240.07½
Paris vista	95.45
Rente de coróne austr. 4%	99.30
Note italiene	93.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 18 Martie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orî.	„	19.—	„	19.10
Galbenî	„	11.30	„	11.40
Ruble Rusescî	„	126.—	„	127.—
Mărcî germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescî	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

125 – 1902.
vegrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósagi végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassoi kir. törvényszék 1902. évi V 13 számu végzése következtében Puskáriu József brassói ügyvéd által képviselt „Albina“ takarékpénztár és hitelintézet javára Zerelles György és társai ellen 300 kor. — fil. s jár. erejéig 1902 évi január hó 30 án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 2060 korona 30 filre becsült következő ingóságok u. m.: bivalók, tehenek, lovak, szekerek, házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 1902 évi V. 13/2 sz. végzése folytán 300 kor. tőke követelés, ennek 1901 évi szeptember hó 1-ső napjától járó 6% kamatai ⅓% váltó dij és eddig összesen 91 kor. 50 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Keresztényfalva községében alperesek lakásán leendő eszközlésére **1902 ik évi márczius hó 25-ik napjának d e. 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmeben készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassó, 1902 évi márczius hó 9 ik napján.

Tolnai János,
kir. bir. vghjtó.

462.1—1.

Sz. 33—1902
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a „Furnica“ tak pénztár végrehajtatónak Vulcu Nicolae végrehajtást szenvedő elleni 100 kor. — fil. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén fekvő a felső-visti 188 sz. tljkvben végrehajtást szenvedett Cristian Györgyné szül. Vulcu Mária nevén álló

406, 407	hrsz.	ingatlanra	355	kor.	6946	hrsz.	ingatlanra	34	kor.
1057	„	„	12	„	7071	„	„	26	„
1140	„	„	06	„	7265	„	„	7	„
1301	„	„	15	„	7266	„	„	7	„
1313	„	„	18	„	7270	„	„	6	„
1320	„	„	10	„	8089	„	„	10	„
1578	„	„	07	„	8311	„	„	7	„
3301	„	„	11	„	8570	„	„	2	„
3542	„	„	2	„	9109	„	„	07	„
3652	„	„	12	„	9386, 9387	„	„	4	„
4495	„	„	13	„	9572	„	„	17	„
4712—4718	„	„	4	„	9601	„	„	27	„
4727	„	„	17	„	9746	„	„	36	„
4770	„	„	4	„	9798	„	„	26	„
4788, 4789	„	„	4	„	9983	„	„	24	„
5232	„	„	7	„	10001	„	„	21	„
5247, 5248/2	„	„	17	„	10153	„	„	29	„
5728	„	„	22	„	10160	„	„	10	„
5739	„	„	18	„	10818	„	„	125	„

továbbá a felsö-visti 644 sz tljkvben a fentieken felül még Clontia Juon nevén álló 10630 hrsz. ingatlanra 28 koronában és a 10960 hrszám ingatlanra 2 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi april hó 3-ik napján délelött 9 orakor** Felsö-Visten megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpenzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §a értelmében a bánatpenznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi Január hó 7-ik napján.

A. kir. járásbiróság mint tlkönyvi hatóság.

Schupiter,
kir. aljbiró.

455,1—1.